

ادعاهای اخیر در مورد چالش جمعیت درست بود؟

ناکار آمدی در مهار ناباروری

علی مولتی

خبرنگار گروه جامعه

روز گذشته وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی پاسخگوی سوالی درخصوص علت اجرایی نشدن یکی از مصوبات بودجه سال گذشته درخصوص موضوع ناباروری بود. بهرام عین‌اللهی ضمن ارائه توضیحاتی در این مورد، نکاتی را در وصف

بهرام عین‌اللهی، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور در جلسه سه‌شنبه مجلس شورای اسلامی در پاسخ به سوال یکی از نمایندگان درباره علت اجرایی نشدن مصوبه تبصره ۱۷ بودجه سال ۱۴۰۰ کشور درخصوص موضوع ناباروری توضیح داد: «اولویت‌های وزارت بهداشت در درجه اول موضوع کرونا بود، موفقیت‌های خوبی در این خصوص حاصل شد. موضوع بیمه همگانی و تعرفه پرستاری از دیگر اولویت‌های وزارت بهداشت است. موضوع جوانی جمعیت از اولویت‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است، وضعیت جمعیتی کشور بسیار ناچور است و ما فرصت زیادی برای افزایش جمعیت در کشور نداریم. اگر در هفت سال آتی کاری برای افزایش جمعیت نکنیم بعدا

به گفته وزیر بهداشت افزایش مراکز درمان ناباروری و بلوک زایمانی از اولویت‌های اصلی وزارت بهداشت در سال جاری است. اولولتی که عین‌اللهی این گونه درباره اهمیت آن توضیح می‌دهد: «برای سال جاری ۲۱۹ پروژه را در دست اجرا داریم. علاوه بر بودجه تعیین شده در تبصره ۱۷ قانون بودجه سال ۱۴۰۰ سازمان بیمه سلامت نیز ۱۴۱ میلیارد تومان از منابع خود جهت درمان ناباروری تخصیص داده که این رقم نیز هزینه شده است. وزارت بهداشت ۳۵ هزار بسته خدماتی ناباروری را در سال ۱۴۰۰ ارائه کرده و امیدواریم که در سال جاری نیز بتوانیم بیشتر از خدمات ارائه‌شده در سال قبل خدمت ارائه دهیم. امیدواریم خدمات نازایی و ناباروری در پوشش بیمه کامل قرار بگیرند و وزارت بهداشت

از گزارش عملکرد فعلی و وعده‌های پیشین وزارت بهداشت درخصوص ارائه خدمات درمان نابوری که بگذرمی، می‌بایست به نقش و اهمیت این موضوع در اجرای قانون جوانی جمعیت، مهار بحران سالخوردگی جمعیت و رسیدن به اهداف استراتژیک مورد نظر مقامات عالی‌رتبه نظام اشاره کرد. تسهیل ارائه خدمات درمان ناباروری از چند جهت حائز اهمیت است، اول اینکه از آسیب‌های معضل ناباروری که زندگی سه‌میلیون زوج را در کشور تحت الشعاع قرار داده، روده شده و مشکل خانوار هایی که می‌بایست متوسط درآمد‌های یک‌سال خود را صرف درمان مشکل ناباروری خود کنند که بتوانند

حمید چوپینه، دبیر انجمن علمی باروری و نابورری ایران در گفت‌وگو با «فرهیختگان» این ادعای وزارت بهداشت را رد می‌کند. وی نخست درباره اهمیت بحران جمعیتی ایران، توصیف وزیر بهداشت از درجه هفت‌ساله جمعیتی توضیح می‌دهد: «بخشی از موضوعات خارج از موضوع تخصصی من است اما به‌عنوان کارشناسی که در حوزه مسائل اجتماعی هم درگیر هستم، موضوعاتی قابل طرح است که به‌دسبب گره خوردن و ارتباط پیوسته با جامعه و جمعیت قابل توجه است. ما باید به گونه‌ای صحت کنیم که کاربردی و مورد استفاده جامعه باشد؛ هرچند شاید گوش شنوایی نباشد. وظیفه‌ی اصحاب دانشگاه،

این عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران در ادامه صحبت‌هایش پیرامون اهمیت توجه به بحران جمعیت و نقش ناباروری در مهار آن می‌گوید: «یکی از کارهایی که دولت می‌تواند انجام دهد این است که زمینه‌های خروج این افراد را، نه با قوانین دست‌وپاگیر که به عکس خود عمل می‌کنند، بلکه با ایجاد شرایطی که آرامش بیشتری در جامعه حکمفرما باشد و مردم تصور کنند سهمی در ارتقای فعالیت‌های این مملکت می‌توانند داشته باشند، می‌توان نقشه را به حضور در جامعه علاقه‌مند کرد. اصلا وقتی جمعیت نخبه از کشور می‌رود میانگین ضریب هوشی به‌خودی خود کاهش می‌یابد. طبق گزار یکی از عزیزان مسئول در حوزه نظام پزشکی، سالانه سه‌هزار و

به گفته وزیر بهداشت، ۴۹۲ میلیارد تومان برای تاسیس ۴۰ مرکز ناباروری و بلوک زایمان هزینه شده تا ارائه خدمات ناباروری تسهیل شود، این در حالی است که به گفته دبیر انجمن علمی باروری و ناباروری ایران، درحال حاضر به قدر کافی مراکز درمان ناباروری در کشور داریم که غالبا از یک‌سوم ظرفیت‌شان استفاده می‌شود، بنابراین صرفا اضافه کردن تعداد این مراکز و خرید تجهیزات، مشکلی را حل نمی‌کند. ضمن اینکه اکثر مراکز درمان ناباروری در ماه‌های گذشته کاهش ورودی داشته‌اند. این عین‌اللهی وزارت بهداشت نتوانسته از امکانات و سرمایه موجود در جهت دغدغه مسئولان عالی‌رتبه و اهداف استراتژیک در اسناد بالادستی یعنی فراهم آوردن امکان افزایش جمعیت استفاده کند. چوپینه همچنین پیرامون خروجی اقدامات دولت و وزارت بهداشت درخصوص

به گفته این کارشناس برای راستی‌آزمایی اقدامات وزارت بهداشت حوزه کارشناسی این وزارتخانه که غالب ایرادات هم‌به‌آنها وارد است باید گزارش دهد که از زمان اجرای این طرح حجم ورودی مراکز درمان ناباروری چقدر افزایش یافته است. عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران در اشاره به مشکل دیگر مراکز درمان ناباروری می‌گوید: «بحث دیگر در این موضوع این است که آیا تیم تخصصی لازم در این زمینه وجود دارد؟ ما می‌گوییم مرکز درمان ناباروری اضافه کنیم ولی آیا تیم کارشناسی در وزارت بهداشت با شگردهای مختلف و با رفتارهایی که نشان می‌دهد تیم‌های تخصصی توانمند واقع می‌کنند که به

وضع نامساعد جمعیتی کشور بیان کرد و گفت: «یکی از مشکلات

موجود در کشور که طی دهه پیش‌رو به یکی از مشکلات و مسائل اصلی تبدیل خواهد شد، موضوع سالخوردگی جمعیت است. ما فقط یک درجه هفت‌ساله داریم و اگر طی این فرصت جمعیت افزایش نیابد دچار بحران می‌شویم.» به‌گواه تمامی گزارش‌هایی که اخیرا پیرامون مسائل مختلف نظام سلامت در کشور منتشر کردیم، عملکرد وزارت بهداشت در شمار

جامعه

زیادی از بخش‌ها اعم از ارائه خدمات درمانی، تعامل با بیمه‌ها، مهار

بحران کمبود دارو، کنترل اپیدمی آنفلوآنزا و سهاماندهی اوضاع کارکنان بخش درمانی کشور عملکرد قابل دفاعی نداشته است، تا آنجا که ادامه این روند منجر به اخطار گرفتن شخص وزیر بهداشت از مجلس نیز شد. عین‌اللهی، اما در حالی که کارنامه غیرقابل دفاع وزارت بهداشت پیش‌روی همگان باز است، گزارش مثبتی درخصوص اجرای قانون جوانی جمعیت

زیادی از بخش‌ها اعم از ارائه خدمات درمانی، تعامل با بیمه‌ها، مهار

بحران کمبود دارو، کنترل اپیدمی آنفلوآنزا و سهاماندهی اوضاع کارکنان بخش درمانی کشور عملکرد قابل دفاعی نداشته است، تا آنجا که ادامه این روند منجر به اخطار گرفتن شخص وزیر بهداشت از مجلس نیز شد. عین‌اللهی، اما در حالی که کارنامه غیرقابل دفاع وزارت بهداشت پیش‌روی همگان باز است، گزارش مثبتی درخصوص اجرای قانون جوانی جمعیت

زیادی از بخش‌ها اعم از ارائه خدمات درمانی، تعامل با بیمه‌ها، مهار بحران کمبود دارو، کنترل اپیدمی آنفلوآنزا و سهاماندهی اوضاع کارکنان بخش درمانی کشور عملکرد قابل دفاعی نداشته است، تا آنجا که ادامه این روند منجر به اخطار گرفتن شخص وزیر بهداشت از مجلس نیز شد. عین‌اللهی، اما در حالی که کارنامه غیرقابل دفاع وزارت بهداشت پیش‌روی همگان باز است، گزارش مثبتی درخصوص اجرای قانون جوانی جمعیت

یک درجه ۷ ساله تا ظهور بحران جمعیت

اقداماتی که وزارت بهداشت باید انجام دهد عمدتا موضوعی فرهنگی است و من از همه نمایندگان می‌خواهم کمک کنند تا این معضل حل شود و ما از بیچ خطرناک کاهش جمعیت بتوانیم نجات پیدا کنیم. برای موضوع جوانی جمعیت همه خانه‌های بهداشت در کشور را بسنج کرده‌ایم و برای بهورزانی که نسبت به تشویق افراد تحت پوشش خود جهت افزایش جمعیت اقدام کنند بسته‌های تشویقی در نظر گرفته‌ایم.» عین‌اللهی پس از توصیف اهمیت حل بحران جمعیتی به‌سرآ گزارش عملکرد وزارت بهداشت درخصوص

اقداماتی که وزارت بهداشت باید انجام دهد عمدتا موضوعی فرهنگی است و من از همه نمایندگان می‌خواهم کمک کنند تا این معضل حل شود و ما از بیچ خطرناک کاهش جمعیت بتوانیم نجات پیدا کنیم. برای موضوع جوانی جمعیت همه خانه‌های بهداشت در کشور را بسنج کرده‌ایم و برای بهورزانی که نسبت به تشویق افراد تحت پوشش خود جهت افزایش جمعیت اقدام کنند بسته‌های تشویقی در نظر گرفته‌ایم.» عین‌اللهی پس از توصیف اهمیت حل بحران جمعیتی به‌سرآ گزارش عملکرد وزارت بهداشت درخصوص

ادعاهای اخیر وزارت بهداشت درباره تحقق وعده‌های درمان ناباروری

مراکز عمومی غیردولتی و پرداخت ۹۰ درصد تعرفه عمومی غیردولتی بسته‌های خدمتی ناباروری در مراکز خصوصی و خیریه توسط سازمان بیمه سلامت در وزارت بهداشت انجام می‌شود و امیدواریم که در صورت تامین منابع کافی بتوانیم ۱۰۰ درصد این کار را انجام دهیم. پرداخت هزینه‌های دارو و پاراکلینیک و تجهیزات پزشکی مرتبط به‌صورت ۹۰ درصد تحت پوشش بیمه قرار گرفته است و دریافت خدمات کمک باورری جهت زوج‌ه نابارور تا سن ۴۹ سال تمام و بدون محدودیت سنی برای زوج بارور با پرداخت هزینه از

وعده دولت درخصوص بیمه ناباروری چه بود؟

در گزارش‌های قبلی نوشتیم کمتر از یک‌سال بعد از ابلاغ این مصوبه به وزارت بهداشت، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان برنامه‌ویودجه، هیات‌وزیران در اجرای تبصره (۳) ماده(۲۳) قانون جوانی جمعیت، ضوابط پوشش بیمه‌ای خدمات ناباروری را تصویب کرد تا روند درمان بیش از سه‌میلیون زوج نابارور تحت پوشش بیمه قرار بگیرد. سپس سخنگوی دولت از همگانی شدن بیمه ناباروری طی مصوبه‌ای خبر داد که براساس آن

در ۷ سال آینده غالب جمعیت به سن ناباروری می‌رسند

امکان زاده‌ولد برای آنها نیست. گفته‌وزیر بهداشت شاید این باشد که در این هفت‌سال جمعیت زیادی به سنین عدم‌باروری می‌رسند. تجزیه‌وتحلیل من از منظور وزیر بهداشت این است که تعداد زیادی از جمعیت جوان کشور که هم‌اکنون قدرت باروری را زنده‌باز این هفت‌سال وارد دورانی می‌شوند که اگر بخواهند هم نمی‌توانند صاحب فرزند شوند. کما اینکه اگر کشوری بخواهد جمعیت خود را زیاد کند با جذب نخبگان و افراد مؤثر،

افزایش جمعیت تنها در سایه ثبات محقق می‌شود

که دوست دارند به مملکت برگردند و خدمت کنند فراهم شود، کاری که البته تنها با شعار میسر نیست، بلکه نیازمند دید وسیع و ایجاد شرایط مناسب برای این افراد است. یکی از موضوعات در بحث جمعیت هم درمان ناباروری است، جوانانی که الان علاقه‌مند به ازدواج هستند شغل می‌خواهند، حداقل‌هایی برای تشکیل خانواده را نیاز دارند. آیا این موضوع مورد توجه مسئولان قرار دارد؟ آیا صرفا از زیاد جمعیت با شعار ممکن می‌شود؟ حل این معضل چطور ممکن خواهد بود؟ زمانی این اتفاق می‌افتد که سرمایه‌گذاری در

تاسیس ۴۰ مرکز ناباروی درحالی‌که تنها از یک‌سوم ظرفیت مراکز فعلی استفاده‌می‌شود

تأمین اجتماعی مشکل دارند، فارغ از این مشکلات الان مردم از لحاظ فضای ذهنی آمادگی مراجعه ندارند، درگیری‌های سیاسی و اقتصادی و... در سه چهار ماه اخیر نیز اثرگذار بوده و مراجعه مردم را به مراکز درمان ناباروری مشکل ساخته است. یکی از دلایل کاهش ورودی بیماران نابارور به مراکز درمان ناباروری همین فضاها و انتظارات جامعه است. یکی از موارد دیگر نیز فرهنگ‌سازی است. جامعه‌قدر با سوسپیدی که قائل شدیم آشنا است؟ اینها کار رسانه‌ای و فرهنگی می‌طلبد. صرف اینکه تجهیزات بخریم و در مراکز قرار دهیم تا نیروهای کارشناس بخواهند از آنها استفاده کنند در واقع

کاهش شدید ورودی مراجعان به مراکز درمان ناباروری سراسر کشور

می‌خواهند که عهددار کار شوند، کارشناسانی که لیسانس یا فوق لیسانس در رشته‌های نامرتب دارند. این درصد موفقیت مراکز را پایین می‌آورد و خانواده‌ها وقتی ببینند بعد از یکی دو بار مراجعه موفقیتی حاصل نمی‌شود، ناامید خواهند شد. مخصوصا در مراکز دولتی و غیردولتی که افراد خیره و صاحب‌نام دانشگاهی در آنها حضور ندارند. از آنجایی که وزارت بهداشت درگیر یک‌سری مسائل حاشیه‌ای است، رانت‌ها برای یک‌سری افراد

مدیرمسئول: محمد امین ایمانجانی - **سردبیر:** مسعود فروغی
تلفن و فکس: ۰۲۱ ۶۲۹۹۹۴۹۵ (۲۱) **کدپستی:** ۱۱۳۵۲۳۸۱۶
آهانه: دانشگاه آزاد اسلامی
نشانی: خیابان ساختمان بورس، ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم

و انجام وعده‌های دولت درخصوص خدمات ناباروری ارائه داد. عمل به وعده‌های دولت درخصوص یکی از مهم‌ترین ارکان مهار بحران جمعیت در حالی مورد سوال نمایندگان مجلس قرار گرفته که گزارش عملکرد وزیر بهداشت بسیار مثبت به‌نظر می‌رسد. آیا این کارنامه همین قدر که ادعا می‌شود روشن و درخشان است یا همچون دیگر حوزه‌ها دستاورد ملموسی به‌دنبال نداشته است؟

تبصره ۱۷ بودجه یعنی تخصیص اعتبارات به درمان ناباروری رفت ودر این مورد توضیح داد: «از کل اعتبارات تخصیص یافته از تبصره ۱۷ بودجه یعنی از کل مبلغ ۷۸۷ میلیارد تومان، ۴۹۲ میلیارد تومان اعتبار تملکی است، یعنی باید مرکزی را به‌عنوان ناباروری در استان‌ها تاسیس کنیم تا این مراکز در این رابطه فعالیت کنند. متأسفانه امروز مراکز درمانی کافی برای موضوع ناباروری وجود ندارد و این موضوع در اولویت اصلی وزارت بهداشت قرار گرفته است، این ۴۹۲ میلیارد تومان هزینه شده برای تاسیس ۴۰ مرکز ناباروری و بلوک زایمان هزینه شده است. هم‌اکنون نیز ۱۴ پروژه مرکز و بلوک زایمان و ۲۶ مرکز تخصصی درمان ناباروری در دست اجرا است.»

جیب میسر شده است. جهت قرارداد با بخش خصوصی در صندوق‌های بیمه همگانی و روستایی مجوزهای لازم صادر شده است. همچنین در اجرای ماده ۴۴ قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده کلیه زوجین ناباور فاقد بیمه را با آزمون‌وسع تحت پوشش بیمه قرار می‌دهیم و همچنین کلیه خانم‌های باردار در صورتی که تحت پوشش بیمه نباشند در صورت مراجعه بدون پرداخت وجهی تحت پوشش بیمه‌قار می‌گیرند؛ همچنین فرزندان آنها نیز تا سه‌سالگی از بیمه درمانی برخوردار خواهند شد. وزارت بهداشت با تمام توان در تلاش است تا با کمک نمایندگان بیچ خطرناک موجود در جوانی جمعیت را با موفقیت پشت‌سر بگذاریم.»

هزینه‌های درمان زوج‌های ناباور در مراکز دولتی تا ۹۰ درصد و در مراکز خصوصی تا ۷۰ درصد براساس تعرفه بیمه سلامت پرداخت می‌شد. اقداماتی که حالا پس از گذشت ماه‌ها از ابلاغ مصوبه فوق درحالی‌مورد سوال نمایندگان محترم مجلس قرار گرفته که گزارش وزارت بهداشت از عملی شدن آنها بسیار مثبت به‌نظر می‌رسد. سوال اینکه آیا کارنامه وزارت بهداشت و دولت آتقدر که از صحبت‌های وزیر بهداشت به‌نظر می‌رسد روشن و درخشان است یا این حوزه نیز مانند حوزه‌های دیگر با بی‌توجهی به واقعیات اداره شده و خروجی قابل‌قبولی نداشته است؟

جامعه خود را درحالت انرژی‌ک و توانمند نگه می‌دارند، یعنی کسانی که در سن ازدواج هستند و توانایی سرمایه‌گذاری در زمینه علمی و سرمایه‌گذاری در حوزه‌های فناورانه و داش افزایی را دارند، کشورهایی که با کاهش رشد جمعیت مواجه هستند، جمعیت نخبه کشور ما را جذب می‌کنند که این مسئله به‌ساختارهای اجتماعی و اقتصادی ممالکی مثل ما برمی‌گردد. یک جمعیت زیادی از کشور ما که نخبه هستند از کشور خارج می‌شوند، این گونه هم خودشان می‌روند و هم دانش و توانایی‌ای که برای ازدیاد نسل می‌توانستند از خود در کشور بروز دهند از کشور خارج می‌شود.»

کشور گسترش یابد. اقتصاد شکوفا شده و ثبات در کشور حاکم شود. با افت و خیزهای اقتصادی می‌توان این زمینه‌ها را فراهم کرد؟ مسلمان خیر. حتی خانواده‌هایی که بسیار بالاتر از حقوق یک پیک کارمند دریافتی دارند، دغدغه‌هایی غیر از تولید نسل داشته‌و با انواع و اقسام مشکلات مواجه هستند. آیا این خانواده می‌تواند به فکر افزایش جمعیت خود باشد؟ این آیا‌ها را چه کسی جواب می‌دهد؟ آیا با فرمان دادن این کار امکان پذیر است؟ مسلمانا انجام این کارها با امر کردن امکان‌پذیر نیست. ما در مملکتی زندگی می‌کنیم که همه علاقه‌مند به آب‌و خاک و مبانی دینی خود هستیم، اما با شرایط فعلی روزبه‌روز از هر طریق به‌نوعی کم‌بنیبه‌تر و بی‌مق‌تر می‌شویم.»

دورریز سرمایه است. انجمن‌های علمی و تخصصی که برخاسته از تخصص در این امر هستند مثل انجمن ما در کشور وجود دارند، اما وزارت بهداشت تابه‌حال از ما کمک نخواسته با اجازه بازرسی و نظارت به این انجمن‌ها و مراکز علمی، فنی و تخصصی مردم‌نهاد نداده است. وزارت بهداشت معمولا خودش را در این حوزه ذیقح و ذیصلاح می‌داند و استفاده‌اش از کارشناسان نیز به‌نوعی سمبلیک است. این گونه نیست که نظر کارشناسان را بخواند بلکه تنها به اعضا و تأیید آنها پای تصمیمات و اقدامات خود نیاز دارند. به‌جای اداره مراکز دولتی با کارشناسان، باید از بخش خصوصی حمایت کرد. طبیعی است اگر درصد موفقیت مراکز دولتی پایین باشد مردم به دریافت خدمات درمانی در این مراکز رغبتی نشان نخواهند داد.»

خاص است و کسانی که در مراکز ناباروری خدمت می‌کنند، تخصص‌های مرتب ندارند، بنابراین زمانی که خانواده ناباور مراجعه می‌کند موفقیت حاصل نمی‌شود یا به‌دلیل اینکه تیم صاحب‌صلاحیت در مرکز فعال نیستند، موفقیت کاملی حاصل نمی‌شود یا به‌همین دلیل سیاست‌های مهمی که نظام تدوین کرده است، تحقق نمی‌یابد و ارجاعات به مراکز کمتر می‌شود. سیستم کارشناسی وزارت بهداشت افراد را از رشته بیولوژیک مجوز می‌دهد و با اعتماد به مراکز درمان ناباروری می‌فرستد که خدمت کنند و این امر سبب می‌شود موفقیت کار کم شود، درحالی‌که این یک بحث فنی و تخصصی است.»